■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ مدیر مسؤول: سید علیرضا شریفی ■ نخستین موسسه فرهنگی مطبوعاتی کشور دارای گواهینامه بین‌المللی ISO9001:2008

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اینترنتی: www.jjo.ir
■ www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰ - ۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کد پستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۴۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۲۳۰۰۴۰۳۲
■ پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: به‌صورت همزمان در تهران و شهرستان‌ها (چاپخانه‌های روزنامه جام‌جم)

شنبه ۱۳ بهمن ۱۳۹۷ | ۲۶ جمادی الاولی ۱۴۴۰ | ۲۰ صفحه | سال نوزدهم - شماره ۵۳۱۵ | استان تهران و البرز ۱۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۵۰۰ تومان | Saturday - 2019 Feb 2

حدیث روز: وسائل الشیعه

امام باقر(ع):
خدای عزوجل ربا را حرام فرمود تا احسان کردن از بین نرود.

پلک احساس: حافظ

صلاح کار کجا و من خراب کجا
ببین تفاوت ره کز کجاست تا به کجا

امروز در تاریخ:

- روز جهانی تالاب‌ها
- زادروز استاد شهید، آیت‌ا... مطهری (۱۲۹۸ش)
- زادروز بزرگ علوی، نویسنده ایرانی (۱۲۸۲ش)
- تولد علیرضا قربانی، خواننده ایرانی (۱۳۵۱ش)
- درگذشت دیمیتری مندلیف، شیمیدان روس؛ پایه‌گذار جدول تناوبی عناصر شیمیایی (۱۹۰۷م)
- درگذشت برتراند راسل، نویسنده و فیلسوف شهیر انگلیسی (۱۹۷۰م)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۲/۱۸ — غروب آفتاب: ۱۷/۳۲
اذان مغرب: ۱۷/۵۱ — نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۳۵
اذان صبح (فردا): ۵/۳۸ — طلوع خورشید (فردا): ۷/۰۳

پیش‌بینی آب و هوا یکشنبه

تهران	اهواز	ارومیه	اصفهان	اراک	بیرجند	سنندج	کرمان
۱۰ / ۱	۲۰ / ۷	۶ / ۶-	۱۲ / ۲-	۷ / ۸-	۱۶ / ۱	۸ / ۵-	۱۶ / ۱

حکمت ۱۶: نهج‌البلاغه

کارها چنان در سیطره تقدیر است که چاره‌اندیشی به مرگ می‌انجامد.

خودنویس

یادداشتی از حامد عسکری
شاعر و نویسنده

دوست داشتن شغل من است

بی‌بی سفره را می‌انداخت. سفره‌ای مشمایی با عکس‌های کباب و ماهی سرخ‌شده و مرغ درسته و تنگ دوغ. بعد دم‌پخت آغشته به روغن و زیره را در همین دیس می‌کشید. کاخ یا خانه اعیانی چینی با همه شکوفه‌های گیلاس و بونسای‌هایش دفن می‌شد زیر کپه‌ای برنج معطر... بعد نوبت خورشت بود که بته جقه‌ها را پنهان کند... مثل نقش فرشی غریب در تپه‌های کنار صندل جیرفت پیش‌دستی منقوش به گل هم یا گلدانی می‌شد برای سبزی خوردن‌های صبح چیده با تربچه نقلی‌ها یا آغوشی برای خرماهای شیره انداخته و رطب...

بشقاب بوسه، اما حسابش فرق می‌کرد... ابرك انبوه برنج که بشقاب بوسه را می‌پوشاند من همیشه فکر می‌کردم نقش‌ها جان می‌گیرند و در هیاهوی این تصویر دنیا اسلوموشن می‌شد... ما باستان‌شناس‌های حقیری بودیم رویاروی یك زیگورات اساطیری... همانقدر هول‌برانگیز همانقدر ترسیده... همانقدر مستاصل... من اما... همیشه بشقابم را طوری تنظیم می‌کردم که از پایین دو پیکر ابرك برنج را ببلعم که دو پیکر مجال بیشتری برای باهم بودن را داشته باشند... قاشقم تیشه‌ای ظریف بود در حماسه کشف بوسه‌ای به قدمت سپیده‌دم تاریخ... برنج تمام می‌شد؟ نه خاك‌برداری تمام می‌شد... چه بشکوه بشقاب عرق کرده بود... ور منطقی کله‌ام می‌گفت چربی روغن گاو است ور عاشق کله‌ام می‌گفت: پری رو تاب مستوری ندارد... غذا تمام می‌شد... غذایی با طعم روغن حیوانی و زیره کرمانی و بوسه‌های متواتر...

همین شد که زود بزرگ شدم همین شد که شعر یقه‌ام را سال‌هاست ول نمی‌کند... همین شد که همیشه توی سرم چهار مرد بلوچ دهل می‌زنند... همین شد که زنانی نقاب‌زده با صندل‌های بندری و لباس‌های پولکی خلوتم را کل می‌کشند... صبح‌ها بوی قهوه‌های مراکشی می‌دهد روحم، غروب‌ها دلتنگی جوانی فلسطینی ایستاده بر باغ تصرف شده زیتونش من را قدم می‌زند... خیالتان را راحت کنم: دوست داشتن شغل من است...

نمایشگاهی برای خودروهای مفهومی

نمایشگاه خودروهای مفهومی ۲۰۱۹ و طراحی خودرو در پاریس، پایتخت فرانسه آغاز به کار کرد.

به گزارش فرادید، در این نمایشگاه غول‌های خودروساز و بزرگ‌ترین طراحان جهان آخرین خودروهای مفهومی و سوپرکارهای خود را به نمایش عموم گذاشته‌اند. خودروی مفهومی یا خودروی کانسپت، به خودرویی گفته می‌شود که هدف خودروساز از ساخت آن، نشان دادن توانمندی‌های خود در تولید یك خودرو با طراحی مدرن، آینده‌نگرانه و استفاده از قابلیت‌های فنی فوق‌العاده حرفه‌ای و فناوری‌های جدید است که این‌گونه خودروها را از سایرین متمایز می‌سازد. مفهومی‌ها معمولا از نظر طراحی به مراتب پیشرفته‌تر از خودروهای دیگری که به مرحله تولید می‌رسند، هستند.

طراحی این‌گونه خودروها معمولا آینده‌نگرانه است، به این معنا که خودروی مفهومی می‌تواند تفکراتی را که یك خودروساز برای چندین سال آینده دارد، نمایان کند.

کافه میرداماد

گفت‌وگو با مرتضی رزاق کریمی؛ مستندساز و تهیه‌کننده

چراغ امید نباید خاموش شود

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

مینی سریال مستند «خاطراتی برای تمام فصول» را به یاد دارید؟ مستندی که درباره جانبازان شیمیایی و مراحل اعزام و درمان آنها در وین اتریش ساخته و پخش شد و مورد توجه قرار گرفت. سال ۹۲ فیلم مستندی که از این مینی‌سریال تدوین شده بود، سیمرغ بلورین بهترین فیلم مستند جشنواره فیلم فجر را از آن خود کرد. «خاطراتی برای تمام فصول»، ساخته برادران رزاق‌کریمی است. مصطفی آن را کارگردانی کرده و مرتضی تهیه‌کننده آن است. برادران رزاق کریمی سال‌هاست در حوزه‌های مختلف سینما فعال هستند. گاهی مستند می‌سازند و گاهی فیلم‌های داستانی مانند «این زن حرف نمی‌زند»، «حس پنهان»، «مرگ درمی‌زند»، «چه کسی امیر را کشت» و... مرتضی رزاق‌کریمی که امسال یکی از اعضای هیات انتخاب بخش مستند جشنواره فیلم فجر نیز بوده علاوه بر کارگردانی آثار مستند در حوزه تهیه‌کنندگی نیز فعال است و تجربه مدیریت انجمن سینمای تجربی و عضویت در هیات مدیره خانه سینما و... را داشته است. با این سینماگر هم صحبت شدیم تا از زاویه نگاه او سال ۵۷ و اتفاقاتی که منجر به پیروزی انقلاب شد و دهه‌های بعدی را مرور کنیم.

سال ۵۷ کجا بودید، آیا در حرکت‌های انقلابی شرکت می‌کردید؟

دبیرستانی بودم، در مدرسه خوارزمی درس می‌خواندم که نزدیك دانشگاه تهران بود، از ماه‌ها قبل از پیروزی انقلاب تقریبا در وسط ماجراها بودم. چون دانشگاه تهران آن زمان مرکز بیشتر اتفاقات اجتماعی و انقلابی بود. من و برادرم مصطفی به واسطه پدر و دایی‌ام با تفکر انقلاب آشنا بودیم. از دهه ۴۰ خانواده ما درگیر مسائل انقلاب بود و صحبت کردن درباره اتفاقات آن روزها، در خانه ما معمول و مرسوم بود. وقتی دانش‌آموزان و دانشجویان تظاهرات می‌کردند، ما هم همراه آنها می‌شدیم. آن سال‌ها دوربین سوپر هشتی داشتیم که گاهی از تظاهرات فیلمبرداری می‌کردیم. روزی که امام خمینی (ره) به ایران آمدند و به سمت بهشت‌زهرا (س) رفتند، در خیابان انقلاب مستقر شدیم و تا جایی که امکانش بود از ماشینی که امام (ره) داخل آن بودند و شور و هیجان مردم فیلمبرداری کردیم. شب قبل به خیابان انقلاب رفته بودیم چون خبردار شده بودیم امام (ره) از این خیابان عبور خواهند کرد اما کمی که فیلم گرفتیم فشار جمعیت آن‌قدر زیاد بود که دیگر نتوانستیم فیلم بگیریم؛ دوربین را فراموش کردیم و با مردم همراه شدیم.

چون شاهد استقبال مردم از امام (ره) بودید به نظرتان این حجم از هیجان و استقبال از رهبر یك انقلاب مختص هر انقلابی است که پیروز می‌شود یا به خلقیات و سبك زندگی مردم ایران هم مرتبط است؟

مطالعاتی درباره انقلاب‌های دیگر کشورها داشته‌ام. به نظرم آنچه در بهمن سال ۵۷ و روز ۱۲ بهمن و ورود امام (ره) به ایران رخ داد بی‌نظیر بود و می‌توان آن را مختص ایران دانست. استقبال از امام خمینی(ره) فقط در تهران نبود و همه کشور دچار هیجان شده بودند. اقوام ایرانی در هر جای کشور بودند و همه اقلیت‌های دینی از پیروزی انقلاب و بازگشت امام به ایران خوشحال بودند و این به نظرم در سطح دنیا بی‌نظیر و تاکنون تکرار نشده است.

امسال عضو هیات انتخاب بخش فیلم‌های مستند جشنواره فیلم فجر بودید و سال‌هاست در سینما و تلویزیون فعال هستید، سینمای ایران در چهار دهه انقلاب رشد چشمگیر و پیشرفت خوبی داشته است. اگر بخواهید دهه طلایی سینمای ایران را انتخاب کنید به کدام دهه نمره بیشتری می‌دهید؟

در حوزه سینمای مستند دهه چهارم انقلاب را دهه اوج سینمای مستند می‌دانم، به لحاظ موضوع و عمق نگاه فیلمسازان که از موضوعات سطحی به موضوعات عمیق‌تر حرکت کرده‌اند، معتقدم سینمای مستند امروز ما از سینمای داستانی چند قدم جلوتر است. این را بدون تعصب می‌گویم، چون هم در حوزه سینمای مستند و هم داستانی فعال هستم. ساختار و شیوه‌های روایتی سینمای مستند آن‌قدر پیشرفت کرده که نوبت اکران عمومی هم می‌گیرد و مردم در سینماها آنها را تماشا می‌کنند. تلویزیون هم در عرصه مستندسازی بسیار موفق عمل کرده به‌خصوص با تاسیس شبکه مستند که یك اتفاق مهم بود این نوع فیلمسازی جان تازه‌ای گرفت. ۱۵۰ فیلم مستند بلند در سال تولید می‌شود که این بی‌نظیر است. آثار مستند در جشنواره‌های داخلی و خارجی می‌درخشند که وجه مثبتی را برای کشورمان به ارمغان می‌آورد. سینمای داستانی هم رشد کرده اما واقعیت این است سینمای داستانی به ثبات بیشتری نیاز دارد.

این نوع سینما به تدریج دارد از نظر اقتصادی وابستگی‌اش را به دولت کمتر کرده و بخش خصوصی در زمینه تولید فعال‌تر شده در این شرایط باید بیشتر مراقب بود چون امکان دارد آسیب‌هایی به سینمای قصه‌گو وارد شود. به باور من نباید به هر قیمتی، یك فیلم را به اثری پرفروش تبدیل کرد. در این شرایط گاهی فیلم‌هایی تولید می‌شود که نه در شأن فرهنگ ایرانی است و نه مردم. منکر تولید فیلم پرفروش نیستم، چرخ اقتصاد سینما باید بچرخد، اما باید مراقب آسیب‌ها بود که سینمای فرهنگی در این چرخه و تغییر رویکرد از بین نرود.

در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ سینمای ایران هم متفکر بود هم آیینه‌ای در برابر اجتماع و زندگی واقعی و گاهی حتی آرمانی اما چند سالی است که سینما در سراشیبی سطحی‌نگری افتاده و گاهی فقط ستاره‌ای به عنوان فیلم خوب می‌درخشد، به نظرتان چگونه می‌توان سینما را به آن دوران طلایی برگرداند؟

در دهه ۶۰ از پیروزی انقلاب فاصله زیادی نگرفته و آرمانگرا بودیم. سینماگران و مدیران فرهنگی، انقلابیونی بودند که تلاش می‌کردند آرمان‌های خود را به وسیله فرهنگ و هنر به جامعه تزریق کنند. همین تفکر باعث تولد سینمایی شد که داخل و خارج هویت تازه‌ای پیدا کرد. سینمای انسانی و مفهوم‌گرایی که به عنوان سینمای نو مطرح شد. اما به مرور با تحولات اقتصادی در سینما، سرمایه‌هایی وارد این هنر شد که بیشتر به سود فکر می‌کند تا اندیشه. ورود سرمایه به سینما ذاتا بد نیست اما باید توجه داشت که این سرمایه‌ها از طریق چه کسانی وارد سینما می‌شود. در این شرایط نظارت‌ها و راهبردهای مدیران دولتی باید به گونه‌ای باشد که فرهنگ فدای سرمایه نشود.

دهه ۶۰ از منظر اجتماعی و سطح امید نیز یکی از بهترین دوره‌های بعد از انقلاب ذکر می‌شود. هر چند مشکلات زیاد و کشور درگیر جنگ بود. به نظرتان الان چرا به اندازه آن دهه حالمان خوب نیست و مردم حسرت آن سال‌ها را می‌خورند؟

مهم‌ترین چیزی که می‌تواند کشور را سرپا نگه‌دارد امید است. در دهه ۶۰ مردم از زیر یوغ استبدادی چندین هزار ساله رها شده و امید بسیار داشتند که قرار است اتفاقات خوبی را تجربه کنند. در دهه ۶۰ اقتصاد و شرایط رفاهی جزء کوچکی از دغدغه‌های مردم بود، مولف‌های فرهنگی و ارزش‌ها باعث می‌شد که حال مردم خوب باشد. حتی در سال‌های جنگ، حال مردم خوب بود علی‌رغم فشارهای اقتصادی و این که ما جوان‌های زیادی را از دست دادیم، بسیاری مجروح و اسیر شدند اما همه این فشارها هم نتوانست امید به آینده را از مردم بگیرد. در شرایط فعلی به نظرم باید چراغ امید و امیدواری به آینده در دل مردم و بخصوص نسل جوان پررنگ شود و سینما در این جهت می‌تواند تاثیرگذاری زیادی داشته باشد.

مانیل در تصرف مرد عنکبوتی

آلن روبرت که به اسپایدرمن یا مرد عنکبوتی شهرت دارد در تازه‌ترین نمایش خود موفق شد از یك برج ۴۷ طبقه در شهر مانیل پایتخت فیلیپین بالا برود. به گزارش ایلنا، با این حال تصاویر منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی نشان می‌دهد او پس از پایین آمدن از برج جی‌تی توسط پلیس بازداشت شده است. روبرت، اصالتا فرانسوی است و در حال حاضر ۵۶ سال دارد. او برای اولین بار پس از صعود از برج ویلیس در شهر شیکاگو لقب اسپایدرمن را از آن خود کرد. او که تمرین‌های خود را از ۱۱ سالگی آغاز کرده تاکنون اقدام به صعود از ۱۵۰ آسمانخراش و بنای معروف جهان از جمله برج خلیفه دبی، اُپرای سیدنی و برج ایفل کرده است.

عکس: باشگاه خبرنگاران جوان

زمستان دوست‌داشتنی جزیره کیش

رونمایی از فرعون

محققان در مصر پس از ۹ سال بازسازی آرامگاه توت‌عنخ‌آمون، جسد مومیایی او را در معرض دید عموم قرار دادند.

به گزارش دیلی میل، از حدود یك دهه پیش محققان کار خود را در آرامگاه توت‌عنخ‌آمون یازدهمین فرعون مصر باستان آغاز کردند و سرانجام پس از اتمام کار جسد مومیایی او به نمایش گذاشتند. بدن مومیایی شده توت‌عنخ‌آمون که در ۱۸ سالگی فوت کرده با پارچه‌هایی از جنس کتان مومیایی شده است. در تصاویر منتشر شده سر و صورت و بخشی از پاهای فرعون جوان مصر قابل مشاهده است. جسد در محفظه‌ای شیشه‌ای بدون اکسیژن قرار داده شده و گردشگران با کمی فاصله می‌توانند آن را مشاهده کنند. توت‌عنخ‌آمون پانزدهمین فرعون مصر باستان از دودمان هجدهم یا همان پادشاهی نو شناخته می‌شود. آرامگاه توت‌عنخ‌آمون سال ۱۹۲۲ در دره پادشاهان توسط هاوارد کارتر، کم و بیش دست‌نخورده یافت شد. از محل دفن او، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین یافته‌های باستان‌شناسی در سده بیستم میلادی یاد می‌شود.

مقطع حساس کنونی

حکایت آش و معیارهای ازدواج

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

جوانی که پس از سعی و تلاش و ممارست بسیار به بلوغ جسمی و عقلی و اجتماعی رسیده بود، تصمیم گرفت برای خود همسری اختیار کند و به نوبه خود سروسامان بگیرد. پس به دوستان و اطرافیان و سایر بستگان و آشنایان سفارش کرد تا اگر فرد شایسته‌ای را می‌شناسند به او معرفی کنند تا او برای آشنایی اقدام کند. شخصی از بستگان و آشنایان درحالی‌که به‌خوردن آش مشغول بود از وی خواست تا معیارهایش برای انتخاب همسر را عنوان کند.

وی گفت: اول این‌که نجیب باشد.

شخص پرسید: یعنی شرافتمند و پاکدامن باشد و همواره به تو وفادار بماند؟

وی گفت: منظورم بیشتر این بود که دست در جیب من نکند و موبایل مرا چك نکند.

وی افزود: دوم این‌که خانه‌دار باشد.

شخص پرسید: یعنی کاری و نظیف و کدبانو باشد؟

وی گفت: خیر. یعنی از خودش خانه داشته باشد. زمین هم داشته باشد قبول است.

وی افزود: سوم این‌که مثل ماه باشد.

شخص پرسید: یعنی شب‌ها حضور داشته باشد و روزها نباشد و کاری به کار تو نداشته باشد؟ وی گفت: خیر. منظورم از این یکی همان معنای مرسومش بود، یعنی خیلی خوشگل باشد. شخص گفت: خب. حالا خودت چی داری؟

وی گفت: یك دل پاك، یك چشم پاك...

شخص گفت: و یك حساب بانکی پاك؟

وی گفت: بلی.

شخص از جا برخاست و یك اردنگی به وی زد و به آشش که تمام شده بود اشاره کرد و گفت: صنار بده آش، به همین خیال باش و از آن روز عبارت صنار بده آش به افواه راه یافت و به ضرب‌المثلی در گنجینه ضرب‌المثل‌های پارسی تبدیل گشت.

از زبان، حال پانکراس را بپرس

دانشمندان چینی با الهام از طب سنتی‌شان، سرطان پانکراس را از طریق زبان تشخیص می‌دهند. به گزارش فارس، سرطان پانکراس سرطان شایعی نیست، اما یکی از کشنده‌ترین آنهاست. انجمن سرطان آمریکا دریافت که فقط ۸ درصد افراد مبتلا به سرطان، بیش از پنج سال زنده خواهند ماند. یك مطالعه جدید با الهام از طب سنتی چینی راه امیدوارکننده‌ای را برای تشخیص بیماری در مراحل اولیه ارائه کرد که شانس زنده ماندن را افزایش می‌دهد. علت مرگبار بودن سرطان پانکراس این است که این نوع سرطان اغلب بدون هیچ علائم آشکاری تا مراحل پیشرفته‌ای رشد می‌کند و زمانی که بیماری فرد تشخیص داده می‌شود برای درمان موثر دیر شده است، بنابراین یافتن راهی ارزان و آسان برای تشخیص این بیماری در مراحل اولیه موضوع مطالعه بسیاری از محققان است. به همین منظور دانشمندان چینی در مطالعه‌ای نشان دادند باکتری‌های روی زبان می‌تواند به عنوان یك شاخص بیماری مورد استفاده قرار گیرد.

راه‌های تشخیص این نوع سرطان، پرهزینه و دشوار است بنابراین این روش جدید نه تنها می‌تواند هزینه‌ها را کاهش دهد، بلکه شانس زنده ماندن بیماران را نیز افزایش می‌دهد.